

Okrugli sto o stanju Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora

KOTOR, 14. februar 2020.

Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori

Okrugli sto se organizuje uz podršku Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i dio je projekta „**Aktivni građani za bolju Crnu Goru – Ka vladavini prava i održivom razvoju Crne Gore**“, koji implementira NVO „Mreža za afirmaciju nevladinog sektora“ (MANS) u saradnji sa NVO „Crnogorsko društvo ekologa“, NVO „Green Home“, NVO CIZIP i NVO EXPEDITIO.

Cilj okruglog stola je da se doprinese javnom dijalogu na temu stanja i statusa Područja Kotor na Listi Svjetske baštine i da se sagledaju neophodni koraci za izlazak iz trenutne situacije, kako bi se dugoročno obezbjedila zaštita izuzetne univerzalne vrijednosti Područja Kotor.

Na okrugli sto su pozvani ključni akteri vezani za zaštitu, planiranje i upravljanje Područjem Kotor.

Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori

Okrugli sto se organizuje uz podršku Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i dio je projekta „Aktivni građani za bolju Crnu Goru – Ka vladavini prava i održivom razvoju Crne Gore“, koji implementira NVO „Mreža za afirmaciju nevladinog sektora“ (MANS) u saradnji sa NVO „Crnogorsko društvo ekologa“, NVO „Green Home“, NVO CIZIP i NVO EXPEDITIO.

Program

- Uvodne informacije
 - Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora
 - Problemi vezani za prekomjernu i nekontrolisanu urbanizaciju
 - Trenutno stanje
 - Preporuke Zajedničke reaktivna monitoring misija Centra za Svjetsku baštinu UNESCO-a/ICOMOS-a iz 2018.
 - Odluke Komiteta za Svjetsku baštinu sa 43. zasijedanja 2019.
 - Ključne teme (*PUP, moratorijum, Savjet za upravljanje Područjem Kotora, revizija Menadžment plana, sistem zaštite*)
- Informacije i inputi ključnih aktera o pojedinačnim temama
- Diskusija o ključnim oblastima (zaštita, planiranje, upravljanje) i pitanjima (modeli, koraci, dinamika)

Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora na UNESCO-voj Listi svjetske baštine

**Upisano na
Listu svjetske
baštine 1979.
godine**

**Kriterijumi
(i) (ii) (iii) (iv)**

**Lista svjetske
baštine u
opasnosti 1979-
2003**

**Zaštićena
okolina 2011**

LEGENDA

	Područje svjetske baštine
	Zaštićena okolina
	Akvatorijum

„Izuzetna univerzalna vrijednost zaštićenog područja potiče od kvaliteta arhitekture utvrđenih i otvorenih gradova, naselja, palata, stambenih i manastirskih kompleksa,

i njihove harmonične integracije u kultivisani terasasti pejzaž koji leži u podnožju visokih, strmih i krševitih brda.“

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

**2003. - Komitet za Svjetsku baštinu
„izražava zabrinutost koji
prekomjerna i nekontrolisana
urbanizacija može imati na Izuzetnu
univerzalnu vrijednost područja.“**

Kokotova kula, XVIII

Dobrota

Savjetodavna misija za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotor (Crna Gora) 25.-31. mart 2013.

Izvještaj, maj 2013.

*... Proces snažne urbanizacije je i dalje u toku na teritoriji zaštićenog područja i tampon zone. On u određenoj mjeri **prijeti izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti i odlikama kulturnog pejzaža***

*Nedostaci sistema zaštite i **odsustvo efikasnih instrumenata upravljanja urbanizacijom u čuvanju izuzetne univerzalne vrijednosti su i dalje ozbiljan problem.** Zaštićeno područje još uvijek nema pravni status kulturnog pejzaža; Nema detaljnih režima i propisa za izradu prostornih i urbanističkih planova; odluke organa zaštite nijesu obavezujuće; upravljačke strukture su slabe i nedovoljno koordinirane, bez jasne vizije razvoja. Zato je sistem zaštite i dalje previše slab da bi mogao pozitivno uticati na proces urbanizacije, prostorne planove i saobraćajne mreže.*

- Preporuke za poboljšanje politike **zaštite**;*
- Preporuke za poboljšanje politike **uređenja prostora i urbanizma**;*
- Preporuke za poboljšanje **saobraćajne mreže**;*
- Preporuke za **tehničku pomoć***

Pozdrav iz Perasta

2006

2016

Pozdrav iz Dobrote

Prirodno i kulturno istorijsko područje Kotora

Dobrota, Kamp

april 2015.

januar 2020.

Dobrota, januar 2020.

Dobrota, januar 2020.

Dobrota, januar 2020.

Dobrota, januar 2020.

Zajednička reaktivna monitoring misija Centra za Svjetsku baštinu UNESCO-a/ICOMOS-a za dobro Svjetske baštine Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora (125 bis), Crna Gora, 29. oktobar – 2. novembar 2018.

	PREPORUKA	Odgovorni za preduzimanje mjera
	SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA	
P 1	Koncept mosta preko prolaza Verige trebalo bi konačno odbaciti. Treba usmjeriti studije ka odluci o tunelu ispod prolaza, ili alternativnom/im trasom/trasama kojima se izbjegava most preko prolaza, i treba ih dostaviti Centru za svjetsku baštinu u skladu sa Stavom 172 Operativnih smjernica	Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO, u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom saobraćaja i pomorstva.
P 2	Nadogradnjom onoga što je dosada urađeno, treba razviti plan integrisanog saobraćaja za područje Boke Kotorske, sa jasnim prioritetima i faznim planom primjene, naročito vodenog saobraćaja, uzimajući u obzir potencijalno raspoložive resurse.	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Ministarstvom kulture i opštinama Kotor, Herceg Novi i Tivat.
P 3	Prijedloge za izgradnju novih puteva kako bi se olakšala i servisirala gradnja duž zapadne obale zaliva (u Mulu, Prčanju, Stolivu, Kostanjici) treba otkazati i ukloniti iz prostornog plana čija je izrada u toku.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u saradnji sa Ministarstvom kulture i Opštinom Kotor.
P 4	Zaštićenu trasu predložene zaobilaznice za Risan treba preispitati u prostornom planu čija je izrada u toku, pa ili revidirati tako da bude puno bolje integrisana u postojeći predio i tip naselja, ili otkazati projekat.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture i Opština Kotor.
P 5	Treba istražiti izvodljivost opcija kratkog tunela za zaobilazanje kotorskog Starog grada kao srednjoročno-dugoročnog rješenja za saobraćaj koji prolazi ispred Starog grada, ako se upravljanje saobraćajem u nivou pokaže neadekvatnim. Projekat duge zaobilaznice za Kotor i Dobrotu treba otkazati.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u saradnji sa Ministarstvom kulture i Opštinom Kotor.
P 6	Detalje predloženog projekta žičare koja povezuje Cetinje sa Škaljarima treba dostaviti zajedno sa Procjenom uticaja na baštinu, uključujući analizu vizuelnog uticaja Centru za svjetsku baštinu u skladu sa Stavom 172 Operativnih smjernica.	Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO, Opština Kotor, u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom

	PREPORUKA	Odgovorni za preduzimanje mjera
	LOKALNI VODENI SAOBRAĆAJ	
P 7	<p>Kako bi ohrabile integraciju održivog turizma i zaštite baštine, državne i lokalne vlasti treba da:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprijede saradnju između svih zainteresovanih strana i činilaca. Platformu za saradnju treba uspostaviti tokom revizije Menadžment plana, uključujući (ali se ne nužno ograničiti na) Opštinu Kotor, Lučku kapetaniju Kotor, Institut za biologiju mora i Turističku organizaciju Kotor; ▪ Razviju jasne integrisane mehanizme upravljanja morskim saobraćajem i povezanim putnm saobraćajem unutar Boke Kotorske u okviru ažuriranog Menadžment plana; ▪ Primijeniti prijedloge koji su u pripremi za 'vodene autobuse' u području zaliva. 	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, Lučkom kapetanijom Kotor, Institutom za biologiju mora.</p>
P 8	<p>Savjet za baštinu, koordinirajući sve glavne zainteresovane strane, treba da uspostavi i održava integrisani Plan za smanjenje rizika od katastrofa u sklopu ažuriranog Menadžment plana, uključujući uspostavljanje procedura za opasne situacije.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu.</p>
P 9	<p>Ažurirani Menadžment plan treba da obezbijedi sveobuhvatan ekološki monitoring zaliva od strane nadležnog tijela, koje podnosi javni godišnji izvještaj, uključujući davanje preporuka za rješavanje aktuelnih pitanja.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu, Institut za biologiju mora.</p>
P 10	<p>Detalje predloženih radova na lučkoj infrastrukturi i plan razvoja luke treba dostaviti Centru za svjetsku baštinu u skladu sa Stavom 72 Operativnih smjernica.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO, Opština Kotor, Lučka kapetanija Kotor.</p>

	PREPORUKA	Odgovorni za preduzimanje mjera
	REVIZIJA PROSTORNIH I MENADŽMENT PLANOVA, I SAVJETA ZA BAŠTINU	
P 11	<p>U revidiranom prostornom planu u pripremi za Kotor, trenutno u razradi (da se integriše u državni plan) i lokalnim detaljnim studijama koje će mu biti podređene, prioritet treba dati održanju IUV ovog dobra, uspostavljanju ravnoteže između javnog i privatnih interesa u održivom razvoju područja. Sadašnje politike i namjene koje ohrabruju širenje i intenziviranje urbanizacije u unutrašnjem zalivu moraju zamijeniti principi koji pritisak gradnje usmjeravaju ka mjestima i formama koje se mogu očigledno uklopiti bez dodatnog narušavanja istorijskih i prirodnih vrijednosti predjela i uticaja na IUV dobra, povezani sa uspostavljenom politikom da se podstiče kvalitet a ne kvantitet u turističkoj ponudi.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>
P 12	<p>Identifikacija zemljišta kao načelno pogodnog za gradnju u prostornom planu u pripremi, i korišćenje, razmjera i volumetrijska forma predviđene gradnje, treba da se zasniva na procjeni njenog potencijalnog uticaja na IUV predjela Boke po principu "parcela po parcela". Takav pristup, kojim se usvaja koncept Procjene uticaja na baštinu kako bi se odlučilo o ograničenjima kapaciteta, neophodan je da bi se osiguralo da se gradnja na takvim dodijeljenim lokacijama može ostvariti uz poštovanje IUV. Revizija važećih prostornih planova treba da bude usklađena sa revizijom Menadžment plana, koja treba da utemelji ove principe prostornog planiranja.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>
P 13	<p>Konkretno, revidirani prostorni plan treba da se zasniva na sljedećim principima:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nema urbanizacije strmih padina. ▪ Održavati postojeće prazne prostore između istorijskih naselja. ▪ Znamenite zgrade da budu vrijedne svoje lokacije. ▪ Ograničiti novu gradnju na zapadnoj strani Kotorskog zaliva. ▪ Smjestiti gradnju unutar morfologije istorijskog predjela. ▪ Novi objekti generalno da poštuju svoj lokalni kontekst i da se integrišu sa njim. 	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>

P 15	<p>Menadžment plan treba revidirati/ažurirati paralelno sa završetkom prostornog plana, kako bi ova dva dokumenta bila međusobno usklađena i podržala ciljeve čiji je prioritet zadržavanje IUV ovog dobra. To bi trebalo da bude potpuno operativan instrument za efikasno upravljanje cijelim dobrom svjetske baštine i njegovom tampon zonom, sa obavezujućim politikama i odredbama koje su usvojene na državnom i lokalnom nivou vlasti unutar pravnog okvira koji se mijenja. Pravne, administrativne i institucionalne okvire treba harmonizovati i prilagoditi tamo gdje je neophodno da bi se omogućilo efikasnije i djelotvornije upravljanje dobrom.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu.</p>
P 16	<p>U skladu sa Stavom 172 Operativnih smjernica, novi nacrt dokumenata prostornog planiranja i nacrt ažuriranog Menadžment plana treba dostaviti Centru za svjetsku baštinu UNESCO-a radi razmatranja i davanja povratnih informacija od strane savjetodavnih tijela prije usvajanja. Nakon toga, podnošenje po Stavu 172 treba samo zahtijevati za prijedloge koji nijesu generalno saglasni sa parametrima gradnje definisanim u ovim planovima na osnovama uspostavljenim Preporukama 12 i 13.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO, Opštinom Kotor.</p>
P 17	<p>Moratorijum na novu izgradnju treba održavati do usvajanja prostornog plana u pripremi za područje Kotora i revidiranog Menadžment plana, koji će identifikovati ograničeni potencijal za smještanje održive gradnje unutar osjetljivog predjela područja bez dodatnog negativnog uticaja na IUV dobra.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja, Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>
P 18	<p>Operativnu djelotvornost Savjeta za baštinu, ustanovljenog prema Zakonu o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, treba ojačati snaženjem veza između njegovih članova i institucija iz kojih dolaze, kako bi se unaprijedilo donošenje odluka i tehnička podrška.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>
P 19	<p>Protokol "ćutanja administracije" mora se zamijeniti novim protokolima koji će osigurati i obavezati Savjet za baštinu ili nadležnu administraciju da pažljivo razmotre sve zahtjeve za izdavanje građevinskih dozvola u zaštićenim područjima, daju odgovor, i navedu razloge na kojima zasnivaju i obrazlažu svoj odgovor.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor.</p>
P 20	<p>Treba podstaci i ohrabriti bolju saradnju između različitih nadležnih državnih i lokalnih institucija, naročito između četiri predmetne opštine, možda proširivanjem nadležnosti Savjeta za baštinu, kako bi se uključilo savjetovanje drugih opština, odgovornih za djelove dobra svjetske baštine. Veća uključenost civilnog društva bila bi od pomoći.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu.</p>

	KONKRETNE LOKACIJE	
P 21	<p>Urbanizaciju u Morinju, predloženu Prostornim planom iz 2008. godine, treba poništiti, buduću gradnju ograničiti u opsegu i veličini na mala i neupadljiva područja, za koja je HIA studijama ustanovljeno da su u skladu sa održavanjem preostalog historijskog karaktera mjesta i sklada između predjela i objekata. Ne treba dati saglasnost prijedlogu ADC Herceg Novi za smještaj osoblja za "Porto Novi".</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu.</p>
P 22	<p>Prethodna politika dalje urbanizacije obale između prolaza Verige i Morinja, uključujući predviđeni novi put, mora se odlučno preokrenuti u prostornom planu u pripremi, i ne dozvoliti da počne izgradnja ijednog novog objekta po starom planu.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u saradnji sa Ministarstvo kulture i Opštinom Kotor.</p>
P 23	<p>Treba pripremiti i primijeniti plan za ublažavanje posljedica kojim bi se pokušalo smanjenje vizuelnog uticaja gradnje Boka Projekta i Boka Apartments putem uređenja zemljišta, sadnje biljaka i potencijalno principa kamufliranja, kako bi se poboljšao njihov odnos sa kontekstom. Ako nema nikakvu suštinsku svrhu, pseudo-historijski toranj treba ukloniti.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor i Savjet za baštinu.</p>
P 24	<p>Treba ograničiti "privremeno" postojanje objekta na Turskom rtu. Definicije u "Planu za postavljanje objekata privremenog karaktera" treba izmijeniti kako bi se njegova primjena ograničila na istinski privremene strukture, koji se očigledno mogu vratiti u prvobitno stanje i privremeni su, a saglasnost na njih vremenski ograničiti.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor i Savjet za baštinu.</p>
P 25	<p>Ne treba dati saglasnost za gradnju predloženog "turističkog sela" u Glavatima, ili za bilo koju drugi plan urbanizacije ovog historijski poljoprivrednog zemljišta između historijskih naselja, a prostorni plan u pripremi za ovo područje treba shodno tome izmijeniti.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor i Savjet za baštinu.</p>
P 26	<p>Prostorni plan u pripremi treba strogo da ograniči buduću gradnju u Mulu, Prčanju i Stolivu, kako bi historijski karakter predjela ovog područja ostao jasan. Kako je primijećeno u Preporuci 4, projektovanu "obilaznicu" u podnožju stijena treba poništiti.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Opština Kotor i Savjet za baštinu.</p>
P 27	<p>Detaljni prostorni plan u pripremi za lokaciju bivšeg hotela Fjord i prenamjenu zgrade jugoocanije u hotel treba dostaviti Centru za svjetsku baštinu u skladu sa Stavom 172 Operativnih smjernica, a projekat(i) ako se nastave da budu podložni Procjeni uticaja na baštinu, uključujući precizne vizuelne prikaze projekta u svom kontekstu.</p>	<p>Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO u saradnji sa Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Opštinom Kotor i Savjetom za baštinu.</p>
P 28	<p>Postojeći neizgrađeni prostor između Ljute i Dobrote treba zadržati takvim. Gradnja unutar Dobrote ne treba da prelazi liniju drveća u podnožju stijene, i, s obzirom na definiciju 'srednje gustine' ilustrovane gradnjom iznad lokacije Autokampa, treba da bude niske gustine, gdje je to načelno prihvatljivo.</p>	<p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Opština Kotor, Savjet za baštinu u saradnji sa Ministarstvom kulture.</p>

ZAŠTIĆENA OKOLINA (TAMPON ZONA)		
P 31	Prostorni plan i politike za prolaz Verige i susjedne obale Tivatskog zaliva, na zapadu u opštini Herceg Novi i na istoku u opštini Tivat, treba izmijeniti kako bi se osiguralo da svaka buduća izgradnja bude ograničena na područja gdje se može smjestiti bez dodatnog narušavanja karaktera predjela, slijedeći generalne instrukcije predviđene preporukama I I-13, a konkretno da se osigura da neurbanizovana područja obale u Prolazu i na njegovom ulazu ostanu takva.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u saradnji sa Ministarstvom kulture i opštinama Herceg Novi i Tivat.
P 32	Pod pretpostavkom da su dvije gradnje koje su postavljene na južni kraj Prolaza i za koje je konstatovano da su nametljive, zakonito dozvoljene, treba izraditi i primijeniti planove uređenja zemljišta kako bi se njihova istaknutost u vizurama iz Prolaza smanjila na najmanju moguću mjeru.	opštine Tivat i Herceg Novi.
P 33	Kako bi se zaštitila vizura duž ose od Perasta kroz prolaz Verige i karakter južnih obala, prostornim planovima u pripremi treba ograničiti gradnju na južnoj strani Tivatskog i Hercegnovskog zaliva, prvenstveno na sada izgrađena područja.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Ministarstvom kulture i opštinama Kotor, Herceg Novi and Tivat.
P 34	Novе zgrade moraju poštovati odnos između uspostavljenih naselja na južnim obalama spoljašnjeg zaliva i njihovog pejzažnog konteksta, sa posebnom brigom za vizure sa tvrđave Forte Mare koji predstavljaju značajan aspekt njenog ambijenta.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Ministarstvom kulture, Savjetom za baštinu i opštinama Tivat i Herceg Novi.
P 35	Pri planiranju infrastrukturnih projekata velikog obima u tampon zoni van područja vizura iz ovih zaliva, treba u potpunosti uzeti u obzir njihove posljedice po karakter predjela koji pruča kontekst za dobro svjetske baštine. Projekte treba dostaviti Centru za svjetsku baštinu na razmatranje u skladu sa Stavom 172 Operativnih smjernica.	Ministarstvo kulture, Crnogorska komisija za saradnju sa UNESCO u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, opštinama Kotor, Herceg Novi, Tivat, Cetinje i Savjetom za baštinu.
KONZERVACIJA ISTORIJSKIH ZGRADA		
P 36	Opština Kotor treba da razmotri uspostavljanje registra rizičnih dobara baštine zbog propadanja ili pogrešne upotrebe i njegovo korišćenje kao alata za određivanje prioriternih mjera za podsticanje i olakšavanje popravke i ponovne upotrebe, uključujući i finansijske podsticaje.	Opština Kotor, Savjet za baštinu, Ministarstvo kulture.
P 37	U saradnji sa NVO, treba ispitati mogućnost obuke za popravku i izradu tradicionalne stolarije. Za njenu upotrebu u istorijskim zgradama treba davati podsticaje, a javne vlasti, uključujući Opštinu Kotor, treba da daju primjer njenim ponovnim postavljanjem u sopstvenim zgradama.	Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Savjet za baštinu.

Odluke Komiteta za Svjetsku baštinu sa 43. zasjedanja održanog 30.juna – 10.jula 2019. u Bakuu, Azerbejdžan

Odluka: 43 COM 7B.87

Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotor (Crna Gora) (C 125ter)

Komitet za Svjetsku baštinu,

1. Pregledavši dokument WHC/19/43.COM/7B.Add,
2. Pozivajući se na odluku 42 COM 7B.26, donesenu na 42. zasjedanju (Manama, 2018),
3. Pozdravlja kontinuirane napore države potpisnice u mnogim oblastima, uključujući izradu **Prostornog plana Opštine Kotor**, pripremu novih **izmjena i dopuna Zakona o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotor**, pokretanje **revizije Menadžment plana i unapređenje Procjene uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotor** radi usklađivanja okvira i instrumenata politike/planiranja i zahtijeva da država potpisnica dostavi revidirane verzije ovih dokumenata Centru za Svjetsku baštinu radi pregleda savjetodavnih tijela;

4. Takođe pozdravlja odluke da se **odustane od projekata žičare do tvrđave San Đovani** (Sveti Ivan) i **turističkog objekta na području Glavati-Prčanj** radi zaštite izuzetne univerzalne vrijednosti (OUV) i ohrabruje državu potpisnicu da nastavi sa unapređivanjem procesa procjene uticaja kako bi podržao dobro donošenje odluka u vezi sa promjenom unutar i oko područja;
5. Prima na znanje **interes države potpisnice da dozvoli izgradnju smještajnog kompleksa u Morinju**, ali nalaže izradu procjene uticaja na baštinu (HIA) prije donošenja bilo kakvih nepovratnih odluka, i takođe zahtijeva od države potpisnice da što prije dostavi Centru za Svjetsku baštinu procjene uticaja na baštinu **(HIA) kako za Morinj tako i za most na Verigama**, radi pregleda savjetodavnih tijela;
6. Zatim zahtijeva da se u Menadžment plan, koji je takođe u procesu revizije, **uključe preporuke Reaktivne monitoring misije iz 2018. godine**, kako bi on **postao potpuno operativan instrument za efikasno upravljanje cjelokupnim dobrom Svjetske baštine i njegovom zaštićenom okolinom (buffer zone)**, sa obavezujućim politikama i odredbama usvojenim na nivou državne i lokalne uprave u promjenjivom zakonskom okviru, koje bi se, pored rješavanja razvojnih pitanja u skladu sa Prostornim planom Kotora, takođe trebale **baviti očuvanjem materijalnih i nematerijalnih atributa koji sačinjavaju izuzetnu univerzalnu (OUV) i druge vrijednosti**, kao i **smanjenjem rizika od katastrofa i upravljanjem turizmom**;

7. Također nalaže državi potpisnici da u potpunosti sprovede sve preporuke misije iz 2018. godine, uključujući neposredno i trajno obustavljanje administrativnog pravila pod nazivom „**ćutanje administracije**“ u slučaju izdavanja bilo kakvih građevinskih dozvola ili sprovođenja projekata unutar dobra Svjetske baštine i njegove zaštićene okoline (buffer zone);

8. Konačno zahtijeva da država potpisnica **do 1. februara 2020. godine dostavi ažurirani izvještaj o stanju očuvanosti dobra i sprovođenju gorenavedenog**, kako bi ga Komitet za Svjetsku baštinu pregledao na svom 44. zasjedanju 2020. godine.

Prostorno urbanistički plan Opštine Kotor - PUP

- **Nacrt Prostorno urbanističkog plana Opštine Kotor** urađen je početkom **2019**
- **Javna rasprava održana** u periodu od **23.04. do 11.06.2019.**
- **Izvještaj o javnoj raspravi - 03.12.2019**
- **Korigovani Izvještaj o javnoj raspravi - 03.02.2020.**

<http://www.mrt.gov.me/vijesti/220177/Korigovani-Izvjestaj-o-javnoj-raspravi-na-planska-rjesenja-Nacrta-Prostorno-urbanistickog-plana-Opstine-Kotor-i-misljenje-Savjet.html>

Ministarstvo održivog razvoja i turizma

NASLOVNA ORGANIZACIJA BIBLIOTEKA MULTIMEDIJA INFO/VODIČI PRESS CENTAR

> Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Korigovani Izvještaj o javnoj raspravi na planska rješenja Nacrta – Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor i mišljenje Savjeta za reviziju na Izvještaj o javnoj raspravi na planska rješenja Nacrta – Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Datum objave: 03.02.2020 13:17 | Autor: Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Štampani stranici

Korigovani Izvještaji o javnoj raspravi na planska rješenja Nacrta – Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor
Mišljenje Savjeta za reviziju na Izvještaj o javnoj raspravi na planska rješenja Nacrta – Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor

ODGOVORI NA PRIMJEDBE NA NACRT PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE KOTOR

PODNOŠILAC IZVJEŠTAJA	
Biljana Gilgorec, arhitektka	
Tatjana Rajić, arhitektka	
Aleksandra Kapetanović, arhitektka konzervator	
Aleksandar Dender, arhitektka	
Vlasta Mandić, arhitektka	
mr Zorica Čubrović, arhitektka, viši konzervator	
Zorana Milošević, arhitektka konzervator, odgovorni planer	
Katarina Nikolić Krasan, arhitektka konzervator	
Dr Stevan Kordić, matematičar i fotograf	
Danijela Đukić, etnolog-antropolog	
Jasminka Grgurević, konzervator-restaurator	
Slobodan Mitrović, arhitektka	
kao i ostali učesnici okruglog stola održanog 05.06.2019:	
Lazar Grdinić, mreža za afirmaciju NVO Sektora – MANS	
Denis Vukošinić, predstavnik grupe građana	
Ljiljana Vešk, HGI	
Dragan Božović, politikolog	

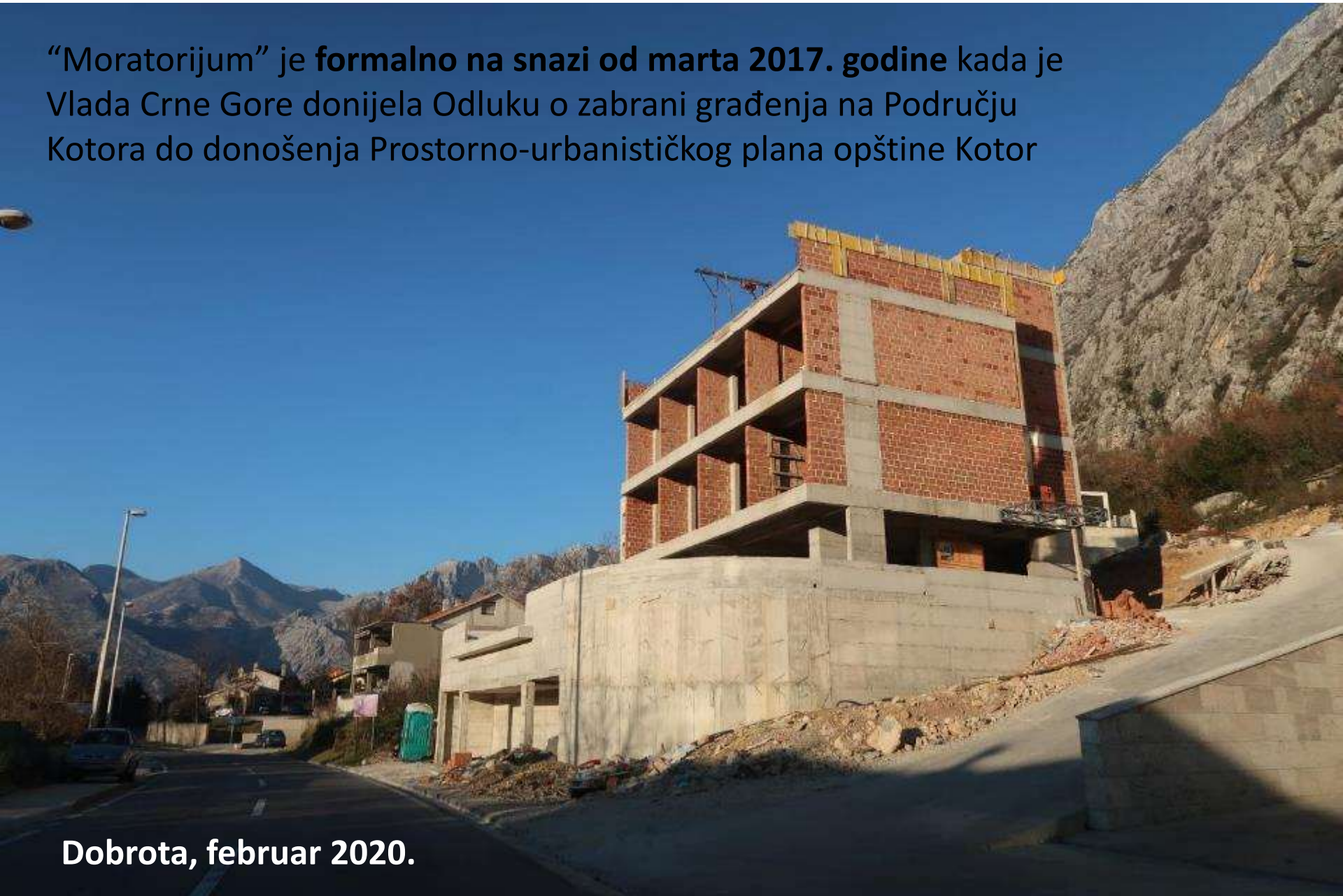
r.b.	PRIMJEDBE I SUGESTIJE	ODGOVOR OBRADIVAČA
	<p>scenarija koja su ponuđena Nacrtom PUP-a pri čemu je jasno da je spominjanje istih samo iz formalnih a ne suštinskih razloga, da nije adekvatno, stručno i argumentovano, obrađena njihova analiza i da smo mi kao građani dovedeni pred svršen čin da ne možemo da utičemo na njihov izbor. Čak i pri tim činjenicama, nejasno je kako je moguće da je scenario zaštite odbačen kada upravo on nudi adekvatna rješenja za budućnost grada. Ako bismo</p>	<p>Izabrani scenario „konvergencije“ opravdan je, nakon održanih 5 javnih rasprava, na kojima je učestvovalo oko 1650 ljudi I obradjeno preko 1200 zahtjeva zainteresovane javnosti, analizom I odgovorima ne samo tekstualno vec I graficki kroz 4 karte: katastar, postojece satelitsko stanje, planirana namjena I karta reziam zastite.</p>

uz
ka
od
str

r.b.	PRIMJEDBE I SUGESTIJE	ODGOVOR OBRADIVAČA
	<p>njegov fokus isključivo na turizmu. Trenutna izgradnja isključivo turističkih kapaciteta, kao i pretvaranje postojećih stambenih zgrada u apartmane za izdavanje i hotele, već dovode do ozbiljne degradacije svakodnevnog života posebno u urbanim jezgrima Kotora, Perasta i naseljima uz obalu. Planiranim rješenjima bi se to još više produbilo na uštrb kvaliteta života stanovika. Uz to, važan dio života gradova na Mediteranu je veza sa obalom, koja se dosadašnjim praksama i planiranim rješenjima, kroz ograničavanje pristupa, sve više oduzima građanima.</p>	<p>Odbaran je scenario „konvergencije“. Ovim scenarijem je predviđeno rješavanje trenutno konfliktnih procesa Kotorske prostorno– planske i kulturno - zaštitne problematike.</p> <p>U osnovi ovaj scenario znači da se mora što prije uspostaviti konkurentna struktura upotrebe prostora, posebno u smislu stvaranja dodatne vrijednosti kroz prepoznate potencijale i na taj način uspostaviti razvoj i zaštitu prostora. Ukupan razvoj Opštine Kotor treba da dovede do uravnoteženijeg rasporeda stanovništva u prostoru i smanjenja pritiska na boko - kotorski zaliv, što je planski cilj.</p> <p>Namjene prostora su rađene na osnovu analize i preklapanjem relevantnih studija kako bi se kreirale konture zona za razvoj i zona za restrikciju. Izuzetna pažnja je usmjerena razvoju kulturnog turizma kroz valorizaciju kulturne baštine i kulturnih dobara.</p> <p>Primjeniti kroz nove planove i studije regeneraciju urbanog jezgra Opštine, kao najvrednijeg dijela zaštićenog područja UNESCO i motora privrednog razvoja.</p> <p>Kotor - grad kulture, razvoja performativnih kulturnih sadržaja, pokretač razvoja kreativnih industrija.</p> <p>Plan prepoznaje potencijalne lokacije za formiranje visoko kvalitetnih hotela.</p>

Moratorijum ???

“Moratorijum” je **formalno na snazi od marta 2017. godine** kada je Vlada Crne Gore donijela Odluku o zabrani građenja na Području Kotora do donošenja Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor

Dobrota, februar 2020.

Savjet za upravljanje Prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora

- **Zakon o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, 2013**
- Područjem Kotora se upravlja u skladu sa **Menadžment planom**
- Radi **koordinacije vršenja poslova zaštite, očuvanja i upravljanja, Vlada obrazuje Savjet za upravljanje** Prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora
- Savjet ima **predsjednika i deset članova**: pet predstavnika Opštine Kotor i po jednog predstavnika: Ministarstva kulture, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Uprave za zaštitu kulturnih dobara, Crnogorske nacionalne komisije za UNESCO i nevladinih organizacija koje se bave zaštitom i očuvanjem Kotora

- **Prvi saziv Savjeta** za upravljanje imenovala je Vlada Crne Gore **28.12.2015.** ; Prva sjednica Savjeta 22.02.2016.; Savjet je održao ukupno pet sjednica.
- **Drugi saziv Savjeta** imenovan **14.09.2017.** Prva sjednica drugog saziva Savjeta je bila 16.01.2018. godine, i do marta 2019. je održao ukupno deset sjednica.
- **Zaključci Skupštine Opštine Kotor**, donijeti na XXXII sjednici održanoj **18. 11. 2019.**, o imenovanju pet članova u Savjet za upravljanje Područjem Kotora
- Vlada Crne Gore je **16.01.2020.** donijela **Rješenje o razrješenju predsjednika i pet članova Savjeta** za upravljanje Područjem Kotora, prije isteka mandata
- **Ostavka** na članstvo u Savjetu predstavnice nevladinih organizacija 05.02.2020.
- **Treći saziv Savjeta** prva sjednica 10.02.2020.

Još na prvoj sjednici drugog saziva Savjeta održanoj u januaru 2018. godine Savjet se saglasio da je *“neophodno izvršiti **izmjenu pravno-institucionalnog okvira koji definiše mehanizme i tijela za upravljanje Područjem**, u skladu sa Menadžment planom za Područje”*.

U Izvještaju o realizaciji menadžment plana za 2017. godinu koji je pripremio Savjet jasno je navedeno da **uloga Savjeta ne podrazumijeva upravljačku funkciju** koja je prepoznata u Menadžment planu I da je **“potrebno preispitati pravno-institucionalni okvir koji će unaprijediti mehanizme i tijela za upravljanje Područjem.”**

O **efikasnosti Savjeta** govori i činjenica da do 10.02.2020. **nije imao sjednice od marta 2019.** iako je **predviđeno da se sastaje jednom mjesečno.**

<http://www.kotor.me/me/savjet-za-upravljanje-podru%C4%8Djem-kotora/>

Revizija Menadžment plana

**Menadžment plan
Prirodnog i kulturno-
istorijskog područja Kotora**
je strateški dokument koji bi
trebao da bude **osnova za
efikasno upravljanje**
područjem. Menadžment
plan je **donijet 2011 godine**,
rađen je za period od 15
godina, a **revizija je trebalo
da se sprovodi svake tri
godine.**

MINISTARSTVO KULTURE

PRIDJEDLOG

Menadžment Plan

PRIRODNOG I KULTURNO - ISTORIJSKOG PODRUČJA KOTORA

- U proces revizije Menadžment plana se **krenulo u martu 2019. godine.**
- **Radnu grupu** za reviziju Menadžment plana formirao je predsjednik Opštine Kotor, i čine je **7 članova Savjeta za upravljanje** Područjem Kotora kao i **generelna sekretarka Crnogorske nacionalne komisije za UNESCO** kao **koordinatorka.**
- Radna grupa je od **aprila do oktobra 2019** imala više od 10 sastanaka i radila na pripremi materijala.
- Međutim, **od oktobra 2019 sa procesom se stalo,** a članovi Radne grupe nemaju informaciju o razlozima.

Sistem zaštite Područja Kotora

Zakonskim i institucionalnim promjenama koje su se desile 2010. godine potpuno je oslabljen sistem zaštite Područja Kotora.

REGIONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE
KOTOR

Palata Drago, Stari grad 335, 85330 Kotor, Crna Gora
Tel: (082) 325 833; Fax: (082) 302-572
e-mail: spomenici@cg.yu

Institucija koja je bila formirana nakon upisa Područja a Listu Svjetske baštine čije je sjedište bilo u Kotoru i čija je svrha bila rad na zaštiti Područja i njegove buffer zone, je transformisana i u toj transformaciji ostala bez nadležnosti i ovlašćenja, odnosno izgubila je samostalnost u radu.

U Izvještaju o realizaciji menadžment plana za 2017. godinu koji je pripremio Savjet za upravljanje je navedeno:

*Transformisane institucije Uprave za zaštitu kulturnih dobara i Centra za konzervaciju i arheologiju imaju svoju područnu jedinicu i odjeljenje sa sjedištem u Kotoru, međutim **odlučivanje je centralizovano**. Uočljivo je, na osnovu primjera iz prakse, da **Izvedena transformacija nije unaprijedila stanje u Području**.*

Kadrovski potencijali** Regionalnog zavoda su u reorganizaciji znatno **redukovani**, posebno u dijelu zaštite graditeljskog nasljeđa, a ranijim ukidanjem Specijalizovane operative značano su umanjene mogućnosti za kvalitetni pristup izvođenju radova na kulturnim dobrima. Zapravo, **zaokruženi procesi koje podrazumijeva metodologija očuvanja i zaštite kulturnih dobara, a koji su bili objedinjeni u Regionalnom zavodu, reorganizacijom su usitnjeni (fragmentovani) do mjere koja se ne može smatrati efikasnim sistemom.

*Osnovni problem funkcionisanja i saradnje između institucija zaštite i njihovih područnih jedinica tj. odjeljenja u Kotoru je što se **stručni stavovi područnih jedinica sa terena, kojima je oduzeto pravo samostalnog odlučivanja, u velikom broju primjera mijenjaju kod konačnog uobličavanja akata centralnih institucija. Dakle, aktivnost/Mjera, Cilja 1, Menadžment plana pod nazivom “Obezbjeđivanje i jačanje institucionalne zaštite Područja Kotora sa sjedištem na samom Području” nije sproveden, naprotiv.”***

Takođe, u ovom Izvještaju je kao preporuka navedeno:

*“Neophodno je izvršiti stručnu analizu postojećeg zakonsko normativnog okvira i stanja zaštite nastalog nakon transformacije i **preduzeti neophodne mjere kako bi se sprovelo jačanje institucionalne zaštite Područja Kotora sa sjedištem u Kotoru.”***

KLJUČNE OBLASTI

ZAŠTITA

- **Institucionalni okvir**
- **Integralna zaštita**

PLANIRANJE

- **Zakonski okvir**
- **Kvalitet planskih dokumenata**
- **Sprovođenje planova**

UPRAVLJANJE

- **Menadžment plan**
- **Upravljačka struktura**

KLJUČNA PITANJA

- **Kako doći do funkcionalnih modela upravljanja i zaštite (kvalitetnih dokumenata i dobrog institucionalnog okvira)**
- **Ključni koraci**
- **Dinamika**